

Färgstark och kaxig Maria

Marie bebådelsedag 18 mars

Maria porträtteras ofta som en blek kvinna med nedsänkt blick och ett viljelöst, sorgset uttryck. Provocerande bilder av en ung kvinna som förmodligen var modigare än många. Jag kan inte låta bli att fundera över om det fanns andra kvinnor före Maria som fick besök av ängeln Gabriel. Fanns det andra tänkbara kvinnor för att bära och föda fram Jesusbarnet? Hur många andra hade sagt nej före den Maria som sade ja.

Maria, kvinna och mor till Jesusbarnet, förälder till ynglingen som urskilde sig i mängden, förälder till den utmanande profeten – mor till Guds son.

Maria har förundrat mig så länge jag hört bibelberättelserna. Jag har intresserat lyssnat till berättelser ur hennes liv och hennes strävanden tillsammans med Josef. Följt deras färd till Betlehem och hur de tvingades föda sitt barn i ett stall och om hur Betlehemsstjärnan lyste upp vägen för uppvaktande kungar. En berättelse som jag kan höra om och om igen.

Även berättelsen som läses i kyrkorna i samband med Jungfru Marie bebådelsedag väcker min förundran, om hur Maria möter ängeln Gabriel och får veta att hon ska bli mor till Jesus. Den texten väcker också mina funderingar. För ingen av oss vet ju exakt vad som hände där och då för längesedan, vi kan bara fantisera. Och så har förstås många gjort under århundraden. Det är därför det finns så många bilder av Maria. En del bilder målade för länge sedan. En del bilder förkunnade idag.

Vanliga bilder av Maria är porträtt av en blek kvinna med nedsänkt blick. Ofta med ett viljelöst uttryck, nästan sorgset, som får mig att tro att hon saknar egen förmåga och möjlighet. Inget i dessa bilder får mig att tro att hon någon gång uttryckt egen vilja eller egna önskningar. Hon skildras också ibland upphöjd och svår att komma nära. Ofta utstrålar hon en sorgsen tomhet. Provocerande bilder av en ung kvinna som förmodligen var modigare än många andra tänker jag. Hon hade säkert en mycket mer nyfiken blick än den som skildrats på de många tavlorna genom tiden. Säkert var hon också fylld av livslust och energi. Med en lyhördhet utöver det vanliga.

Jag känner irritation, inte mot Maria, utan för att bilderna av henne ser ut som de gör. För kvinnan Maria har väckt min respekt, oavsett vem hon var och vad som hände. Kanske var hon inte bara en modig ung kvinna, utan också ännu mera kaxig än vad vi tror. Maria bröt också mönster. För henne var nog inte världen bara svart eller vit, utan färgrik och fylld av möjligheter.

Kanske blev hon mor till Jesus för att hon var den som vågade säga ja, i tro om att ängeln Gabriel var god och att lita på. Hur omtumlande mötet med ängeln Gabriel än måste ha varit för henne. Jag tänker att hon levde i tro och i förtröstan om en god och närvarande Gud. Som förutsättningslöst kommer oss människor till mötes. Till mötes från framtiden.

Jag kan inte låta bli att fundera lite på om det fanns andra kvinnor före Maria som fick besök av ängeln Gabriel. Fanns det andra tänkbara kvinnor, som skulle kunna bära och föda fram Jesusbarnet? Jag undrar hur många andra unga kvinnor som hade fått frågan före Maria? Hur många hade sagt nej före den Maria som slutligen sade ja? Flera kvinnor skulle säkert föreställa sig situationen att föda Guds barn som fullkomligt absurd och värja sig.

Kanske skulle jag också tänka och agera så? Det fanns säkert kvinnor som skräckslaget sade nej och därför aldrig kom i fråga. Kvinnor som totalvägrat med sina kroppar. Någon slängde kanske en kruka på ängeln Gabriel och körde ut honom när han kom? De flesta ropade nog på undsättning vid åsynen av ängeln. Jag funderar vidare. Vad hade hänt om jungfru Maria hade vägrat att bära fram denne son? Och inte ställt sig till förfogande? Hade Gud valt någon annan? Hade Gabriel traskat vidare bland husen till en annan tänkbar Maria? Hade någon annan blivit jungfru Maria då?

Säkert blir någon störd av mina tankar. Men jag fastnar vid tanken att det måste funnits många möjliga Marior, då som nu, men vår jungfru Maria avvisade inte det obegripliga. Hon var uppfylld av tro och tillit om att skapelsens Gud är god och närvarande. Maria var inte rädd. Maria var modig. Den bilden av Maria vill jag fortsätta att inspireras av. Hur Guds ängels ord fick bli människa i henne. Hur hon sade Ja till Guds existens och ja till att delta.

Maria agerade och var nog mer färgstark än många av de bilder vi sett av henne. Det är den Maria som kan säga mig någonting idag. Och jag vill fundera vidare på vad jag idag kan lära av Maria?

Marie Nordström, medarbetare på Svenska kyrkans kansli i Uppsala